

РЕШЕНИЕ

№ 113

гр. Велико Търново, 16.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ЯНКО ЯНЕВ

Членове: ДАНИЕЛА ДЕЛИСЪБЕВА
ГАЛИНА КОСЕВА

при участието на секретаря МИЛЕНА СТ. ГУШЕВА
като разгледа докладваното от ЯНКО ЯНЕВ Въззивно гражданско дело № 20234000500135 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258, ал. 1, предложение първо от ГПК - въззивно обжалване.

С Решение № 379/08.11.2022 год., постановено по т. д. № 19/2022 г. по описа на Русенски окръжен съд е осъдено ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, да заплати на Е. Д. Т., ЕГН *****, от гр. Русе, ***** сумата от 45 000 лв. - обезщетение по чл. 432 от КЗ за претърпени неимуществени вреди от ПТП, причинено на 23.10.2020 г. в гр. Русе от М. М. В., при управление на лек автомобил „Тойота Приус“, с рег. № Р 49****, чиято „Гражданска отговорност“ е застрахована в ответното дружество, ведно със законната лихва, считано от 11.01.2022 г. до окончателното изплащане, като е отхвърлен искът за обезщетение за неимуществени вреди за размера над 45 000 лв. до претендираната сума от 80 000 лв., ведно със законната лихва. Със същото решение е осъдено ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, да заплати да заплати държавна такса в размер на 1 800 лв. върху уважената част на иска в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Окръжен съд - Русе. Осъдено е ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, да заплати на адв. В. В. О. от САК сумата от 2 256 лв. с ДДС, представляваща

възнаграждение за оказаната безплатна правна помощ на Е. Д. Т., ЕГН ***** в производството пред Русенски окръжен съд. Осъдена е Е. Д. Т., ЕГН *****, от гр. Русе, ***** да заплати на ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А разноски по делото в размер на 395.94 лв. съизмерено на отхвърлената част на иска.

Постъпила е въззивна жалба от ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представлявано от М. М. - Г. и П. Д. – изп. директори, чрез адв. Т. П. от САК против Решение № 379/08.11.2022 год., постановено по т. д. № 19/2022 г. по описа на Русенски окръжен съд.

В същата се излага, че решението в осъдителната му част за сумата над 25 000 лв. било неправилно. Неправилно съдът бил приел за доказан по размер предявения иск за неимуществени вреди, като не е взел под внимание всички установени по делото факти и не ги е отчетел в тяхната съвкупност. Излага се, че първоинстанционният съд неправилно приложил разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, като присъденото обезщетение за неимуществени вреди било завишено с оглед действително претърпените болки и страдания, принципа на справедливостта и трайната съдебна практика. Неправилен бил изводът на съда за приложението на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД (съпричиняване на вредоносния резултат) – допуснато нарушение на чл. 113, ал. 1, т. 1 от ЗДВП – пресичане на пътното платно на необозначено за това място.

Направено е искане да се отмени съдебния акт в обжалваната му част и да се постанови друг, с който да бъде отменено присъденото обезщетение над размера от сумата от 25 000 лв., ведно със законните последици. Претендират се разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК не е подаден отговор на въззивната жалба от Е. Д. Т., ЕГН *****, от гр. Русе, *****.

Подадена е и насрещна въззивна жалба от Е. Д. Т., ЕГН *****, от гр. Русе, *****, със съдебен адрес: гр. София, *****, чрез адв. В. О. от САК против Решение № 379/08.11.2022 год., постановено по т. д. № 19/2022 г. по описа на Русенски окръжен съд.

В същата се излага, че решението в осъдителната му част за сумата над 45 000 лв. (неимуществени вреди) било в нарушение на материалния закон и в противоречие със събраните и приети по делото доказателства. Излага се, че първоинстанционният съд неправилно приложил разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, като присъденото обезщетение било занижено с оглед принципа на справедливостта и трайната съдебна практика. Неправилно била приложена и разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, като е прието, че е налице съпричиняване от страна на пострадалата.

Претендира се да се отмени съдебния акт в обжалваната му част и да се постанови друг, с който да бъде уважен предявеният иск до пълно предявения му размер от 80 000 лв., ведно със законните последици.

В срока по чл. 263, ал. 3 от ГПК е подаден отговор на насрещната въззивната жалба от ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул.

„Симеоновско шосе" № 67А, представлявано от М. М. - Г. и П. Д. – изп. директори, чрез адв. Т. П. от САК.

В същият се излага, че решението в обжалваната му от ищеца част е правилно и законосъобразно и като такова в тази му част следва да бъде потвърдено.

Първоинстанционният съд е приел, че са установени всички правопораждащи спорното материално право юридически факти, като съобразно уредените в чл. 52 от ЗЗД критерии за справедливост заместващото обезщетение за причинени неимуществени вреди от настъпване на процесното застрахователно събитие е в размер на сумата от 50 000 лв. Съобразявайки разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД е приел, че е налице съпричиняване от страна на пострадалия в размер на 10 %, като въз основа на това е определил обезщетение в размер на 45 000 лв. Счел е, че лихвата за забава се дължи от 11.01.2022 г. (датата на подаване на исковата молба, така, както е претендирано).

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбите.

Първоинстанционното решение е постановено от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма, подписано е и е разбираемо. Следователно обжалвания съдебен акт не е нищожен по смисъла на чл. 270, ал. 1 и 2 от ГПК.

При извършената служебна проверка с оглед на всички процесуални нарушения, които водят до нищожност или недопустимост на обжалваното решение, съдът констатира, че същото е валидно и допустимо. Не е налице нито един от пороците, които обуславят нищожност или недопустимост на същото.

Апелативен съд – Велико Търново, след като разгледа жалбата, насрещната въззивна жалба, обсъди доводите на противните страни, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, провери правилността на обжалваното решение, съобразно правомощията си, приема за установено следното от фактическа и правна страна, във връзка с наведените във въззивните жалби пороци на оспорения съдебен акт:

Пред първоинстанционният съд е предявен осъдителен иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, във вр. с чл. 45, ал. 1 от ЗЗД.

Въззивният съд е обвързан само от наведените във въззивната жалба (респ. насрещната въззивна жалба) доводи за неправилност на първоинстанционното решение – арг. от чл. 269, изр. второ от ГПК, поради което следва да се произнесе само в пределите на наведените доводи във въззивната жалба (респ. насрещната въззивна жалба), а служебно, само когато неправилно е приложена императивна материалноправна разпоредба.

Искът с правна квалификация чл. 432, ал. 1 от КЗ е за заплащане на обезщетение за имуществени и/или неимуществени вреди от пострадало лице или неговите наследници срещу застраховалия гражданската отговорност на делинквента. Фактическият състав, от

който възниква имуществената отговорност на застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение на увреденото лице, обхваща: застрахованият виновно да е увредил ищеца, като му е причинил имуществени и/или неимуществени вреди, които от своя страна да са в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на застрахования и наличие на застрахователно правоотношение, произтичащо от договор за застраховка „Гражданска отговорност“ между делинквента и ответника - застраховател.

Съгласно чл. 498, ал. 3 от КЗ допустимостта на прекия иск против застрахователя е обвързана с наличието на започната процедура по доброволно уреждане на отношенията между пострадалия при ПТП и застрахователя по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ и изтичането на тримесечен срок от предявяването на претенцията пред застрахователя или пред негов представител. Не се спори, че на 01.06.2021 г. Е. Д. Т. е предявила, претенциите си за изплащане на застрахователно обезщетение, по които не е постигнато споразумение (т.е. застрахователят не е платил в срока по чл. 496).

Както посочихме по-горе, въззивният съд действа при условията на чл. 269, изр. второ от ГПК, поради което той следва да се произнесе само по релевираните във въззивната жалба (респ. насрещната въззивна жалба) възражения. Следователно, правният спор, пренесен пред настоящата съдебна инстанция с въззивната жалба (респ. насрещната въззивна жалба), се съсредоточава върху обстоятелството дали първоинстанционният съд правилно е приложил критериите за справедливост, уредени в разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, при определяне размера на заместващото обезщетение и правилно ли е приложил и разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД.

В случая не е налице възражение на ответника за необоснованост на първоинстанционното решение и в този смисъл въззивният съд следва да приеме за установени следните правопораждащи спорното материално право юридически факти: че чрез своето противоправно и виновно поведение застрахованият водач на процесното МПС – М. М. В. е причинил на Е. Д. Т. телесни увреждания (Охлузване в дясна теменна област на окосмената част на главата; Счупване на четвърто ребро в дясно; Вклинено счупване на латералното тибиялно плато на лява голямопищялна кост; Микроразкъсване на мускулус поплитеус в ляво; Перитендинит на задна кръстна връзка на лява колянна става; Разкъсване на предния рог на латералния мениск на лява колянна става; Бурсит - синовиит на лява колянна става; Счупване на пета предходилна кост в дясно; Кръвонасядания на лява мишница, лява предмишница, дясна тазова област, ляво бедро, двете колена, лява подбедрица, лява глезенна става и дясно ходило; Охлузвания на двете колена, лява подбедрица и лява глезенна става. Оток на левия долен крайник) и че през релевантния период ответникът е обезпечавал деликтната отговорност на процесния лек автомобил – управляван от М. М. В., чрез сключване на договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. В т. см. - т. 3 от Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС на РБ: „Въззивният съд може да приеме определена фактическа констатация за необоснована само при наличие на оплакване за необоснованост на първоинстанционното решение в тази му част. Необходимост от ново

установяване на факт пред въззивния съд възниква и когато доказването на този факт е извършено в нарушение на съдопроизводствените правила и въззивната жалба съдържа оплакване за това“.

Ответникът поддържа и възражението за съпричиняване (чл. 51, ал. 2 от ЗЗД) релевирано в първоинстанционното производство, в частта относно нарушение на разпоредбата на чл. 113, ал. 1, т. 1 от ЗДвП.

От заключението на допуснатата и изслушана съдебна медицинска експертиза и обясненията на вещото лице в съдебно заседание се установява, че възстановителният период при подобен характер на травмите е продължителен – около 6 месеца, като в случая на пострадалата са проведени медикаментозна терапия и седем курса физиотерапия, но увреждането е довело до дегенерация на менисуса. Вещото лице дава заключение, че към настоящия момент не е настъпило пълно анатомично и функционално възстановяване на лявата колянна става и няма перспективи за такова, като е налице е медиолатерална нестабилност на лявата колянна става и ограничение на движението ѝ. Според заключението, при подобен вид увреждания болките са най-интензивни непосредствено след получаването им и се проявяват при всяко натоварване или движение на засегнатите анатомични области или при промяна на атмосферните условия, понякога продължавайки с години. Заявява, че в случая пострадалата продължава да изпитва болки в увредените крайници въпреки изминалите две години от инцидента, като липсват данни ищцата да е страдала от заболявания на опорно – двигателната система преди настъпване на произшествието.

От заключението на допуснатата и изслушана съдебна автотехническа експертиза и обясненията на вещото лице в съдебно заседание се установява, че основната техническа причина за настъпване на ПТП е свързана с неправомерни действия на водача на МПС, който е можел да възприеме преминаващия пешеходец, имал е възможност да го пропусне и да предотврати настъпването на ПТП. От друга страна, според вещото лице пострадалата също е имала видимост към движещия се автомобил и е предприела пресичане извън намиращата се в близост пешеходна пътека. При пресичане на регламентираното за това място тя би могла да избегне пътния инцидент.

От показанията на св. М. П. – хазайка на ищцата се установява, че в резултат на причинените от ПТП увреждания ищцата е изпитвала значителни затруднения, придвижвала се е трудно, накуцвайки, усещала е болки. Инцидентът се е отразил негативно на самочувствието ѝ, предизвикал у нея състояние на тревожност и стрес. Към настоящия момент ищцата продължавала леко да накуцва, да чувства болки и да се подлага на лечение.

Свидетелските показания, макар и повърхностни, касаят лично възприети от свидетелите факти, показанията са житейски логични, не се опровергават от доказателства по делото и съдът счита, че същите могат да бъдат кредитирани.

На обезщетяване подлежат всички вреди – имуществени и неимуществени, които са пряка и непосредствена последица от непозволеното увреждане (деликта).

Трайната съдебна практика, като напр. ППВС № 4/1968 г. на Върховния съд, както и по-новата такава, формирана по реда на чл. 290 от ГПК (напр. Решение № 184/08.11.2011 г. по т. д. 217/2011 г. на ВКС на РБ, II т. о., Решение № 83/06.07.2009 г. по т. д. 795/2008 г. на ВКС на РБ, II т. о. и др.) е категорична, че „справедливостта“ по чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно понятие, а се изпълва със съдържание и смисъл при определяне на размер на обезщетението за неимуществени вреди, винаги и само когато се подхожда конкретно към случая, при съобразяване с всички правнозначими факти и обстоятелства, понеже следва да се обоснове връзката между конкретно установените увреждания и защо съдът приема, че съответния размер на присъжданото обезщетение за неимуществени вреди е справедлив.

При определяне размера на обезщетението е необходимо да се отчете начинът на извършването на противоправното деяние, претърпените от ищцата болки и страдания вследствие на причинените ѝ травматични увреждания, периодът за пълното възстановяване, нейната възраст, причинените ѝ неудобства и дискомфорт при социалните контакти, социално-икономическите условия в страната към момента на настъпване на застрахователното събитие – втората половина на 2020 г., както и високият нормативно определен лимит на обезщетението за настъпили неимуществени вреди, виновно причинени от застраховано лице по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите – в размер до 10 420 млн. лв., независимо от броя на пострадали лица (арг. чл. 492, т. 1 от КЗ – в релевантната редакция на тази правна норма). Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 от ЗЗД – по справедливост от съда.

В случая следва да се вземе предвид обстоятелството, че от процесното ПТП ищцата е претърпяла: охлузване в дясна теменна област на окосмената част на главата; счупване на четвърто ребро в дясно; вклинено счупване на латералното тибиялно плато на лява голямопещална кост; микроразкъсване на мускулус поплитеус в ляво; перитендинит на задна кръстна връзка на лява колянна става; разкъсване на предния рог на латералния мениск на лява колянна става; бурсит - синовиит на лява колянна става; счупване на пета предходилна кост в дясно; кръвонасядания на лява мишница, лява предмишница, дясна тазова област, ляво бедро, двете колена, лява подбедрица, лява глезенна става и дясно ходило; охлузвания на двете колена, лява подбедрица и лява глезенна става; оток на левия долен крайник, които по своите медико-биологични признаци, представляват трайно затрудняване на движенията на двата долни крайника, за срок повече от тридесет дни; обичаен възстановителен период за получените увреждания - 4 - 6 месеца; неудобства в ежедневието си, както и нужда от чужда помощ за обслужване, тъй като ищцата не е могла в периода на лечение и възстановяване самостоятелно да се грижи за себе си, трудно се е придвижвала, като към настоящия момент продължавала да изпитва болка при движение на увредения крайник; необходимостта да напусне работа; обстоятелството, че причинените ѝ телесни увреждания са довели до дегенеративна трансформация на лявата колянна става,

както и че към настоящия момент не е настъпило пълно анатомично и функционално възстановяване на уврежданията на лява колянна става, като ищцата може да се придвижва самостоятелно без помощни средства, но има нестабилност и ограничени движения в лява колянна става и се оплаква от болки в същата колянна става; средната ѝ възраст (54 навършени години при настъпване на злополуката); посттравматично стресово разстройство, отражението върху психиката ѝ във връзка с претърпяното ПТП, както и ограничаването на социалните ѝ контакти за определен период от време.

При така изяснените правнорелевантни факти въззивният съд приема, че заместващото обезщетение на ищцата за причинените ѝ от противоправното поведение на делинквента неимуществени вреди е в размер на 50 000 лв. Законодателят е определил висок нормативен максимум на застрахователното обезщетение за причинените от застрахованото лице неимуществени вреди – в размер на 10 420 млн. лева при причиняване - на неимуществени и имуществени вреди при всяко едно застрахователно събитие – арг. чл. 492, т. 1 от КЗ. Следователно, по този начин той е целял заместващото обезщетение да отговаря на действително претърпените болки и страдания. Заместващото обезщетение представлява парично право, като неговата обезщетителна функция е насочена към получаване на имуществени блага, чрез които да бъде морално удовлетворен пострадалият, като емоционално да бъдат подтиснати изживените неблагоприятни последици от причинените му болки и страдания. В този смисъл съобразно общественно-икономическите условия в страната към момента на настъпване на процесното застрахователно събитие – втората половина на 2020 г., и наложилите се морални норми в обществото, респ. съобразно съдебната практика справедливият размер за заплащане на заместващо обезщетение при подобни травматични увреждания, посочени по-горе е в размер на 50 000 лв. за обезщетение за неимуществени вреди за ищцата Е. Т..

Гореизложеното налага извода, че възражението на въззивника за прекомерност на присъденото обезщетение е неоснователно.

Относно въведеното от ответника възражение, поддържано пред въззивния съд (допуснато нарушение на чл. 113, ал. 1, т. 1 от ЗДвП), за съпричиняване на вредоносния резултат от ищцата, настоящата инстанция намира същото за основателно.

В материалноправната норма - чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, е предвидена възможност за намаляване на обезщетението за вреди от деликт, като намаляването на обезщетението е обусловено от наличие на причинна връзка между поведението на пострадалия и произлезлите вреди. Съпричиняването на вредоносния резултат изисква да се отчита не само факта на извършено от страна на пострадалия нарушение на правилата за движение по пътищата, но и дали нарушенията са в пряка причинна връзка с вредоносния резултат (В т. см. - Решение № 135/31.10.2011 г., постановено по т. д. № 971/2010 г. на ВКС на РБ). За да е налице съпричиняване не е необходимо пострадалият да има вина за увреждането. В конкретния казус ответникът извежда приноса на пострадалия от посочените в жалбата обстоятелства – нарушение на чл. 113 от ЗДвП. На основание чл. 154 от ГПК в тежест на ответника е да докаже с всички допустими и относими доказателства съпричиняването на

вредите от страна на пострадалия. От него застрахователят черпи благоприятни правни последици и при недоказването му, следва да се приеме, че не са се осъществили твърдените факти по съпричиняването на вредите. С оглед релевираното възражение на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия е необходимо да се обсъдят заключението на допуснатата и приета автотехническа експертиза, местоположението на пострадалата Е. Т. на платното за движение към момента на настъпване на произшествието. Не е спорно, че Т. е била пешеходец по смисъла на чл. 107 от ЗДвП и в това си качество е участник в движението. От заключението на автотехническата експертиза, се установява, че ищцата е пресичала пътното платно, където се е движел лекият автомобил и където е настъпил удара. Установено е по делото, че там не е имало пешеходна пътека, по която да премине пострадалата. Платната на ул. „Николаевска” и ул. „Стефан Стамболов” са широки по 9 метра, като ул. „Стефан Стамболов“ е с три ленти за еднопосочно движение, т.е. ищцата, за да пресече двете улици е предприела пресичане на двулентов двупосочен път, по смисъла на чл. 113, ал. 2 от ЗДвП, като от приложената скица на мястото на ПТП се установи, че в непосредствена близост от 50 метра от мястото на ПТП има изградена пешеходна пътека, която е била по маршрута на движение на пешеходката. Нормите, установяващи поведението на пешеходците като участници в движението са императивни и са създадени в обществен и частен интерес. Те имат за цел да предпазят всички участници в движението от пътни инциденти, да създадат безопасност за пешеходците като по-уязвимия участник в движението. Нормата на чл. 113, ал. 1 от ЗДвП изрично предвижда, къде пешеходците трябва да пресекат платното за движение при спазване на определени правила: преди да навлязат на платното за движение, да се съобразят с разстоянието до приближаващото ППС, да не удължават пътя си и времето на пресичане, да не спират без необходимост на платното за движение, да спазват светлинните сигнали и сигналите на регулировчика и да не преминават през парапети и ограждения. По делото безспорно е установено, че водачът на МПС се е движел направо по ул. „Стефан Стамболов“. Пешеходецът е започнал пресичането на платното за движение (на двете еднопосочни улици – „Стефан Стамболов“ и „Николаевска“) от ляво на дясно по посоката на движението на автомобила. Участъкът от пътя, където е станало пътното произшествие, е прав, като видимостта един спрямо друг за двамата участници в процесното ПТП в района на произшествието е била неограничена. От заключението на вещото лице се установява, че водачът на лекия автомобил е имал достатъчно време за реакция на възникналата опасност за движението, като пешеходката не е попадала в опасната зона за спиране на автомобила и водачът М. В. е имала техническа възможност да предотврати ПТП. Вещото лице дава заключение, че основната техническа причина за възникване на произшествието е от субективен характер и е свързана с неправомерните действия и забавената реакция на водача на лекия автомобил М. В., тъй като тя е имала възможност да предотврати ПТП чрез пропускане на движещия по пътното платно пешеходец. Пешеходката Е. Т. също е нарушила правилата за движение, като е предприела пресичане на двете улици в участък без пешеходна пътека. Следователно субективното поведение на водача е причина за настъпване на удара. Той е нарушил: чл. 20, ал. 1 и ал. 2 от ЗДвП, като не е контролирал

управляваното от него превозно средство и е нарушил задължението, вменено му от закона, да намали скоростта и в случай на необходимост да спре, когато възникне опасност за движението; правилата за движение по чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗДвП – с поведението си не трябва да поставя в опасност живота и здравето на хората; чл. 5, ал. 2, т. 1 от ЗДвП – да бъде внимателен и предпазлив към уязвимите участници в движението, каквито са пешеходците; чл. 116 от ЗДвП – водачът на пътнопревозно средство е длъжен да бъде внимателен към пешеходците. Водачът на лекия автомобил с поведението си е нарушил посочените императивни норми на закона и поради това действието му е противоправно. Той е следвало да очаква възможност на пътя да се появи препятствие, включително пешеходец, да бъде с повишено внимание, както изисква чл. 116 от ЗДвП. От друга страна Е. Т. като участник в движението също следвало да спазва разпоредбите на закона, регламентиращи нейното поведение на пътя. Пресичането се е осъществило на необозначено за целта място, макар в близост да е налице пешеходна пътека. Законът дава право на пешеходците да пресичат платното за движение и извън определените за целта места – чл. 113, ал. 2 от ЗДвП. При упражняване на правото на пешеходеца да пресече платното за движение обаче, той е длъжен да се съобрази с общите ограничения и забрани по чл. 113, ал. 1, т. т. 1, 2 и 4 и чл. 114, т. т. 1 и 2 от ЗДвП. В настоящия случай поведението на пешеходеца е било обусловено от неправилната му преценка и нарушаването на чл. 113, ал. 1, т. 1 от ЗДвП, според който той е следвало преди да навлезе на платното за движение, да се съобрази с приближаващите се пътни превозни средства. Както се сочи в ТР № 2/22.12.2016 г. на ОСНК на ВКС законът предоставя право на пешеходците да пресичат платното за движение и извън определените за целта места, като на това право не съответства задължение на водачите на пътни превозни средства да ги пропуснат. Пострадалата Е. Т., пресичайки пътното платно е била длъжна да премине по пешеходната пътека, която е била на около 50 м. отстояние от нея, но въпреки това предприемайки пресичане на двете процесни улици (равняващо се на двулентов път в населено място) на необозначено място, не се е съобщила с приближаващото превозно средство, с което е допуснала нарушение на правилата за движение на пешеходците по чл. 113, ал. 1, т. 1 от ЗДвП. Ищцата сама се е поставила в завишен риск, като се е появила на пътното платно в лентата за движение на автомобила. Поведението на ищцата е противоправно и е в причинна връзка с инцидента и телесните повреди. Правно дължимото поведение от страна на пешеходеца е да спазва правилата за движение по пътищата като по този начин осигурява собствената си безопасност. Ето защо, съдът намира, че е налице принос на пострадалата за настъпване на процесното ПТП, и той е съществен. Именно това поведение на пострадалата е в пряка причинна връзка с настъпване на ПТП и без което поведение ПТП-то не би настъпило, респективно – не биха настъпили и претърпените увреждания. Това е онова конкретно действие на пострадалата, което по безспорен начин обективно е допринесло за настъпване на вредоносния резултат. Преценката за наличие на съпричиняване се извежда именно с оглед на това, че увреждането не би било причинено, ако пострадалата не бе пресякла платното за движение, съобразявайки се с приближаващото МПС. По тези съображения настоящият състав споделя извода на първостепенния съд, че е налице съпричиняване. С оглед установеното съпричиняване, това следва да окаже влияние

върху дължимото обезщетение, като същото бъде намалено според степента на приноса на ищцата. С оглед на това, че отговорността на водачите на МПС за осигуряване на безопасност на движението е завишена спрямо тази на пешеходците (чл. 5, ал. 2, т. 1 и чл. 116 ЗДвП), включително чрез вмененото им задължение да избират подходяща скорост на движение, при която при поява на препятствие на пътя да могат безпроблемно да реагират. Водачът е имал задължение, съобразно чл. 116 от ЗДвП, да бъде предпазлив към пешеходците, имал е обективна възможност да предприеме действия за преустановяване движението на автомобила и да спре преди мястото на удара, въпреки това, водачът не е предприел своевременно аварийно спиране. Ако водачът бе изпълнил задължението си да бъде предпазлив към пешеходците, ако своевременно бе изпълнил задължението си по чл. 20, ал. 2, изр. 2 от ЗДвП да намали скоростта и при необходимост да спре, когато възникне опасност за движението, произшествието би било предотвратено. При определяне на обема на съпричиняване следва да се съобрази в каква степен поведението на двамата участници в ПТП е допринесло за настъпването на деликта или увреждането на ищеца. В този смисъл съдът съобразява много по-голямата отговорност на водача на МПС, който винаги следва да съобразява управлението на своя автомобил с необходимостта от предпазване на по-уязвимите участници в движението - пешеходците - в този смисъл са изричните разпоредби на чл. 20 и чл. 116 от ЗДвП. Особено повишено внимание се изисква от водачите на МПС на места, на които традиционно може да се очаква поява на пешеходци, дори и на немаркирани за целта места - край спирки на градския транспорт, покрай училища и т. н. В случая инцидентът е настъпил в населено място в близост до жилищни и производствени сгради. Същевременно, приносът на пешеходеца е по-малък от приноса на водача за настъпване на процесното ПТП, тъй като водачът е имал обективна възможност да възприеме пешеходеца от достатъчно разстояние, още от момента, в който същият е предприел пресичане на пътното платно, като в този момент пешеходецът се е намирал извън опасната зона за спиране на автомобила. Ето защо, съдът възприема, че приносът на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат е 25 %. Размерът на съпричиняването е съобразен с това, че нарушенията на водача на МПС са няколко и превишават по тежест това на пешеходеца.

По изложените съображения, съдът приема, че предявеният от Е. Д. Т. против ЗК „Лев Инс“ АД, гр. София иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди е основателен и доказан до размер на 37 500 лв. (50 000 лв. - 25 % - съпричиняване).

В останалата част предявеният иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от Кодекса за застраховането е неоснователен и недоказан.

С оглед на гореизложеното първоинстанционното решение, като неправилно следва да се отмени в частта, с която е уважен предявения иск за неимуществени вреди за сумата от 37 500 лв. до сумата от 45 000 лв. – неимуществени вреди, както и в частта за, като се постанови друго, с което предявеният иск бъде отхвърлен за сумата от 37 500 лв. до сумата от 45 000 лв. – неимуществени вреди и се присъдят разноси за двете инстанции. В

останалата му обжалвана част първоинстанционното решение следва да се потвърди.

Съобразно направеното искане и изхода на спора пред въззивната инстанция ответното дружество следва да заплати на адв. В. В. О. от САК направените по делото разноски за първоинстанционното производство в размер на 1 986 лв. с ДДС, представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (ред. ДВ бр. 68/2020 г.), съобразно уважената част на иска и направените по делото разноски за второинстанционното производство в размер на 826.36 с ДДС, представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата във вр. с чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (ред. ДВ бр. 88/2022 г.), съобразно отхвърлена част на жалбата на ответника, или общо в размер на 2 812.36 лв. За присъждане на разноските пред въззивната инстанция, настоящият състав съобрази размера на потвърдената уважена обжалвана част от претенциите, т. е. неоснователната част на въззивната жалба на ответното дружество, възлизаща на по 7 500 лв., или общо 40 000 лв., в рамките на обжалваната от двете страни част на решението от по 55 000 лв., следващото се на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата адвокатско възнаграждение на процесуалния представител на въззивните ищци, определено по реда на чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (ред. ДВ бр. 88/2022 г.), възлизащо на 5 050 лв., с оглед изхода на спора е в размер на 688.64 лв., или 826.36 с ДДС.

Ответникът има право на разноски, съразмерно на отхвърлената част на иска, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК. Т.е. съобразно направеното искане и изхода на спора ищецът следва да заплати на ответното дружество направените по делото разноски, представляващи разноски за държавна такса за въззивната инстанция в размер на 90.91 лв., и направените разноски за първоинстанционното производство в размер на 205.68 лв., или общо за двете инстанции в размер на 296.59 лв., съобразно отхвърлената част на иска, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

Неоснователно е възражението на ищеца за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение от процесуалния представител на ответника, доколкото такова не е претендирано, дори в минимума на Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

При този изход на спора и обстоятелството, че ищецът е освободен от заплащане на държавна такса, на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК таксата върху уважения размер на претенциите следва да се заплати от осъдения ответник. Така при размер на уважената претенция от 37 500 лв., то дължимата държавна такса съгласно чл. 1 от Тарифа за държавните такси, които съдилищата събират по ГПК, е в размер на 1 500 лв. – за първоинстанционното производство и 750 лв. – за въззивното производство.

По изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1, предл. трето от ГПК, Апелативен съд – Велико Търново

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА Решение № 379/08.11.2022 год., постановено по т. д. № 19/2022 г. по описа на Окръжен съд - Русе, **В ЧАСТТА**, с която е уважен предявеният от Е. Д. Т., ЕГН *****, от гр. Русе, ***** против ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представлявано от М. М. - Г. и П. Д. – изп. директори, иск за сумата от 37 500 лв. до сумата от 45 000 лв. (неимуществени вреди), законната лихва върху тази сума, считано от 11.01.2022 г., както и **В ЧАСТТА** за разноските, вместо което

ПОСТАНОВИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Е. Д. Т., ЕГН *****, от гр. Русе, ***** против ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представлявано от М. М. - Г. и П. Д. – изп. директори, иск за разликата над уважения размер от 37 500 лв. до 45 000 лв., обезщетение по чл. 432 от КЗ за претърпени неимуществени вреди от ПТП, причинено на 23.10.2020 г. в гр. Русе от М. М. В., при управление на лек автомобил „Тойота Приус“, с рег. № Р 49****, чиято „Гражданска отговорност“ е застрахована в ответното дружество, ведно със законната лихва, считано от 11.01.2022 г. до окончателното изплащане, като неоснователен и недоказан.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 379/08.11.2022 год., постановено по т. д. № 19/2022 г. по описа на Окръжен съд – Русе в останалата му обжалвана част.

ОСЪЖДА ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представлявано от М. М. - Г. и П. Д. – изп. директори, да заплати на адв. В. В. О. от САК, гр. София, ***** направените по делото разноски пред двете инстанции в размер на 2 812.36 (две хиляди осемстотин и дванадесет лв. и 36 ст.) лв. с ДДС, представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

ОСЪЖДА Е. Д. Т., ЕГН *****, от гр. Русе, ***** да заплати на ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представлявано от М. М. - Г. и П. Д. – изп. директори, направените по делото разноски пред двете инстанции в размер на 296.59 (двеста деветдесет и шест лв. и 36 ст.) лв., на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представлявано от М. М. - Г. и П. Д. – изп. директори, да заплати в полза на съдебната власт по сметка на Окръжен съд – Русе сумата от 1 500 (хиляда петстотин) лв., на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК.

ОСЪЖДА ЗК „Лев Инс“ АД, ЕИК 121130788, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Симеоновско шосе“ № 67А, представлявано от М. М. - Г. и П. Д. – изп. директори, да заплати в полза на съдебната власт по сметка на Апелативен съд – Велико Търново сумата от 750 (седемстотин и петдесет) лв., на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от съобщението до страните, че същото е изготвено, при наличие на предпоставките, визирани в чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____